

5072

overlegcom gephind 76424-60779.8

→ H 113.50
H 113.00 Dord. Sp

S

DOOR/201.

24

NETHERLANDS DELEGATION
TO THE UNITED NATIONS
ROOM 301, 10 ROCKEFELLER PLAZA
NEW YORK 20, N. Y.

TELEPHONE: CIRCLE 6-5889

No. 1813/503

26 Juli 1950

Nieuw Guinea.

ZEER GEHEIM

OTO-Bt.Z.
27906

M

COPIE NAAR M GEZONDEN

DATUM: 3/17

dossier bij Mr. Byt

Ik heb de eer te berichten, dat een mijner mede-
werkers heden werd bezocht door mijn Australische ambtge-
noot alhier, die hem strikt vertrouwelijk op de hoogte
kwam brengen van het verloop van een gesprek met Palar over
de kwestie Nieuw Guinea. De heer Shann die, zoals hij reeds
eerder had medegedeeld (referte mijn bericht dd. 27 Juni jl.,
No. 1500/396), enige malen vergeefs had getracht Palar over
dit probleem te spreken, had hem op 20 dezer tijdens een
ontvangst ten mijnt ontmoet en van de gelegenheid gebruik
gemaakt om een afspraak voor een onderhoud te maken. Op 25
dezer heeft deze bespreking dan ook plaatsgevonden en hoewel,
zo zeide de heer Shann, voor wat de zaak zelf betrof, het
gesprek volkomen onbevredigend was verlopen, was de gedach-
tenwisseling zeer nuttig voor hem geweest. Hij had het ge-
sprek met name "most revealing" gevonden voor wat betreft
de Indonesische mentaliteit.

Mijn Australische ambtgenoot had allereerst uit-
voerig het Australische standpunt toegelicht en met nadruk
aan Palar verzekerd, dat iedere Australische Regering zich
met alle middelen zou verzetten tegen een vaste voet ver-
krijgen van Aziaten in een voor de defensie van Australië
vitaal gebied. Hierop had Palar de vraag gesteld wat de
houding van de Australische Regering zou zijn, indien niet
Nederland, doch een of meer andere niet-Aziatische mogend-
heden Westelijk Nieuw Guinea zouden beheren. De heer Shann
had geantwoord, dat de vraag zich niet voordeed daar Neder-
land de rechthebbende en ter plaatse verblijvende mogend-
heid was, terwijl, mocht Palar een trustschap bedoelen, de
Australische Regering ook hiertegen overwegende bezwaren
had. Australië zou uiteraard geen bezwaar maken zelf het
beheer over geheel Nieuw Guinea te verkrijgen, doch niets
wees erop, dat de Hollanders "foolish enough" zouden zijn
hun gebied aan Australië af te staan.

Palar

Zijner Excellentie
Mr. D. U. Stikker
Minister van Buitenlandse Zaken
te
's-Gravenhage

Kenmerk: PV New York 1813/503 zeer geheim.

©BuZa, archief BZ, GS 1945-1954491

Palar had hierop verklaard, dat de "gehele bevolking" van Indonesië "als één man" het verdwijnen der Nederlanders uit "Irian" eiste. Zolang Nederland namelijk niet uit het gehele voormalige Nederlands-Indië was verdreven zou Indonesië zich nooit geheel onafhankelijk gevoelen en zou de nationale strijd niet voor 100% zijn gewonnen. Ook in Indonesië zelf waren nog tal van Nederlandse invloeden werkzaam, zo vervolgde Palar, doch langzamerhand zou ook hier wel een einde aan komen. Toen de heer Shann hierop vroeg welke houding de Indonesische Regering zou innemen indien te zijner tijd de Indonesische bevolking "als één man" aansluiting van het Australische gedeelte van Nieuw Guinea zou eisen had Palar geantwoord, dat de Indonesiërs té verstandig waren ooit dergelijke aanspraken te heffen en, dat, mocht het dien kant uitgaan, zijn Regering zulke aspiraties wel de kop zou indrukken. Mijn meergenoemde Australische ambtgenoot had hierna opgemerkt, dat, waar het algemeen bekend is, dat Nederlands Nieuw Guinea nóch geographisch nóch ethnologisch bij Indonesië behoort, Palar toch moeilijk kon verwachten veel buitenlandse steun te verkrijgen voor de Indonesische aanspraken. Palar's antwoord was geweest, dat als andere mogendheden zich er maar niet mee bemoeiden, Indonesië er wel in zou slagen de Nederlanders er toe te brengen afstand van Nieuw Guinea te doen. De heer Shann had hierop nogmaals herhaald dat Australië zich zou moeten verzetten tegen iedere oplossing waardoor Indonesië vaste voet zou verkrijgen en dat, waar de Nederlandse Regering uitdrukkelijk had verklaard geen afstand te zullen doen van haar souvereiniteit, hij niet vermocht in te zien hoe Indonesië ooit op vreedzame wijze bezit zou kunnen nemen van het Nederlands gedeelte van het eiland. Palar ontkende hierop dat Nederland dit standpunt had ingenomen ("he flatly denied it", zei de heer Shann) en toen mijn Australische ambtgenoot hem verwees naar de publieke verklaringen terzake van Uwer Excellentie's ambtgenoot voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen had Palar geantwoord, dat een en ander slechts de "reactionaire" stroming in de Nederlandse Regering vertegenwoordigde, doch dat hij wist, dat in Nederland zeer sterke invloeden ten gunste van de Indonesische aspiraties werkzaam waren en dat deze invloeden ongetwijfeld uiteindelijk de overhand zouden verkrijgen. Hij had hieraan toegevoegd, dat zijn Regering zich realiseerde, dat de tijd niet voor Indonesië werkte en dat het daarom imperatief was, dat over het principe van de souvereiniteits-overdracht voor het einde van dit jaar met Nederland overeenstemming werd

bereikt.

Shann
?

bereikt. Palar hoopte zeer, dat Australië tenslotte bereid zou zijn met Indonesië, dat terzake grote tegemoetkoming zou tonen, tot een "modus vivendi" over Nieuw Guinea te komen, doch de heer Shann had hem terzake geen hoop kunnen geven.

Voorts valt van dit gesprek te melden, dat ook de kwestie Ambon door mijn Australische ambtgenoot ter sprake was gebracht. Volgens Palar was h t grote gevaar voor Indonesië gelegen in het feit, dat de bevolking van Ambon bepaald pro-Nederlands was. Een eigen statuut voor dit eiland was derhalve uitgesloten en, nadat de opstand bedwongen was, zou de Indonesische Regering de nodige maatregelen moeten nemen om aan de pro-Nederlandse stemming op deze eilanden een einde te maken. Ook daarom was het nodig dat Nederland uit het naburig Nieuw Guinea verdween.

De heer Shann zeide tenslotte, dat Palar gedurende het gehele gesprek vrij opgewonden en soms op het onhebbelijke af agressief was geweest. Hij had zich kennelijk laten gaan, hetgeen volgens zegsman wel zeer onverstandig was geweest, daar hij toch met de mogelijkheid, dat een en ander aan mij zou worden overgebracht, rekening zou hebben moeten houden.

Ook verklaarde zegsman, dat hij van zijn Regering reeds geruime tijd geleden de opdracht had ontvangen de Indonesische delegatie alhier op de hoogte te brengen van het Australische standpunt ten aanzien van Nieuw Guinea.

Naar aanleiding van het hierboven medegedeelde vroeg de heer Shann of er enige waarheid schuilde in de bewering van Palar, dat het standpunt van de Nederlandse Regering niet vast zou staan. Dezerzijds werd geantwoord, dat de verklaringen van Minister van Maarseveen namens de gehele Regering waren afgelegd en dus in zekere zin namens de vier partijen, die over een grote meerderheid in de Kamers beschikken, dat voorts de rechtse, niet in het Kabinet vertegenwoordigde, partijen insgelijks de Regering terzake steunen en dat derhalve Palar's beweringen van iedere grond ontbloomt waren. Ook werd de heer Shann op de hoogte gebracht van het in een der mij door Uwe Excellentie toegezonden luchtpostbrieven voorkomende bericht over het adres aan de Kamers van honderden hoogleraren en docenten, die voorstanders zijn van het behoud der Nederlandse souvereiniteit over meergenoemd

territoir.

territoir. Zegsman, die kennelijk enigszins onder de indruk was gekomen van het betoog terzake van Palar, zeide opgelucht te zijn door deze positieve tegenspraak. Hij vroeg tenslotte de door hem gedane mededelingen als zeer vertrouwelijk te beschouwen.

Over de onderwerpelijke aangelegenheid handelde laatstelijk mijn schrijven dd. 25 dezer, No. 1800/498.

Afschrift dezes deed ik rechtstreeks toekomen aan Harer Majesteits Ambassadeur te Ottawa en aan de Tijdelijk Zaakgelastigde te Washington.

14

DE VERTEGENWOORDIGER VAN NEDERLAND
BIJ DE VERENIGDE NATIES

